

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَظْهَرَ الْوُجُودَ مِنَ الْعَدَمِ
وَرَقَمَ عَلَى لَوْحِ الْإِنْسَانِ مِنْ أَسْرَارِ الْقِدَمِ
وَعَلَّمَهُ مِنَ الْبَيَانِ مَا لَا يُعْلَمُ وَجَعَلَهُ كِتَابًا
مُبِينًا لِمَنْ آمَنَ وَاسْتَسْلَمَ وَأَشْهَدَ خَلْقَ كُلِّ
شَيْءٍ فِي هَذَا الزَّمَانِ الْمُظْلَمِ الصَّيْلَمِ
وَأَنْطَقَهُ فِي قُطْبِ الْبَقَائِ عَلَى اللَّحْنِ
الْبَدِيعِ فِي الْهَيْكَلِ الْمُكْرَمِ لِيَشْهَدَ الْكُلَّ فِي
نَفْسِهِ بِنَفْسِهِ فِي مَقَامٍ تَجَلَّى رَبِّهِ بِأَنَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ وَلِيُصِلَ الْكُلُّ بِذَلِكَ إِلَى ذُرْوَةِ
الْحَقَائِقِ حَتَّى لَا يُشَاهِدَ أَحَدٌ شَيْئًا إِلَّا وَقَدْ
يَرَى اللَّهَ فِيهِ وَوُصِّلَى وَوُسِّلَ عَلَى أَوَّلِ بَحْرِ
تَشَعَّبَ مِنْ بَحْرِ الْهَوِيَّةِ وَأَوَّلِ صُبْحِ لَاحِ
عَنْ أَفْقِ الْأَحْدِيَّةِ وَأَوَّلِ شَمْسٍ أَشْرَقَتْ فِي
سَمَائِ الْأَزَلِيَّةِ وَأَوَّلِ نَارٍ أُوقِدَتْ مِنْ

مُصْبِحِ الْقِدَمِيَّةِ فِي مَشْكُورَةِ الْوَاحِدِيَّةِ
الَّذِي كَانَ أَحْمَدًا فِي مَلَكُوتِ الْعَالَمِينَ
وَمُحَمَّدًا فِي مَلَائِ الْمُقَرَّبِينَ وَمَحْمُودًا فِي
جَبْرُوتِ الْمُخْلِصِينَ «وَأَيَّامًا تَدْعُو فَلَهُ
الْأَسْمَاءِ الْحُسْنَى فِي قُلُوبِ الْعَارِفِينَ»
وَعَلَى إِلَهٍ وَصَحْبِهِ تَسْلِيمًا كَثِيرًا دَائِمًا أَبَدًا وَ
بَعْدَ قَدْ سَمِعْتَ مَا غَنَّتْ وَرَقَائِ الْعِرْفَانُ
عَلَى أَفْنَانِ سِدْرَةِ فُؤَادِكَ وَعَرَفْتَ
مَا غَرَّدَتْ حَمَامَةَ الْإِيْقَانِ عَلَى أَغْصَانِ
شَجَرَةِ قَلْبِكَ كَأَنِّي وَجَدْتُ رَوَائِحَ
الطَّيِّبِ مِنْ قَمِيصِ حُبِّكَ وَادْرَكْتَ تَمَامَ
لِقَائِكَ فِي مُلَاحِظَةِ كِتَابِكَ وَلَمَّا بَلَغْتَ
إِشَارَاتِكَ فِي فَنَائِكَ فِي اللَّهِ وَبَقَائِكَ بِهِ
وَحُبِّكَ أَحِبَّائِ اللَّهِ وَمَظَاهِرِ أَسْمَاءِهِ

وَمَطَالِعِ صِفَاتِهِ لَذَا اذْكَرُكَ اِشَارَاتِ
 قُدْسِيَّةً اَشْعَشَعَانِيَّةً مِنْ مَرَاتِبِ الْجَلَالِ
 لِتَجْذِبَكَ اِلَى سَاحَةِ الْقُدْسِ وَالْقُرْبِ وَ
 الْجَمَالِ وَتَوْصَلَكَ اِلَى مَقَامٍ لَا تُرَى فِي
 الْوُجُودِ اِلَّا طَلَعَةَ حَضْرَةِ مَحْبُوبِكَ وَلَنْ
 تَرَى الْخَلْقَ اِلَّا كَيَوْمٍ لَمْ يَكُنْ اَحَدٌ مَذْكَورًا
 وَهِيَ مَا عَنَّ بُلْبُلُ الْاَحَدِيَّةِ فِي الرِّيَاضِ
 الْغَوْنِيَّةِ «قَوْلُهُ وَتَظْهَرَ عَلَيَّ لَوْحَ قَلْبِكَ رَقَوْمَ
 لَطَائِفِ اسْرَارِ» اِتَّقُوا اللَّهَ يُعَلِّمُكُمْ اللَّهُ
 وَيَتَذَكَّرُ طَائِرٌ رُوحَكَ حَظَائِرِ الْقَدَمِ وَيَطِيرُ
 فِي فَضَائِ «فَاسْئَلِكِي سُبُلَ رَبِّكَ» ذُلًّا
 بِجَنَاحِ الشُّوقِ وَتَجْتَنِّي مِنْ اَثْمَارِ الْوُنْسِ
 فِي بَسَاتِينِ «كُلِّي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ»
 اِنْتَهَى وَعَمْرِي يَا حَبِيبَ لَوْ تَذُوقَ هَذِهِ
 الثَّمَرَاتِ مِنْ خَضِرِ هَذِهِ السُّنْبُلَاتِ الَّتِي

نَبَتَتْ فِي اَرَاضِي الْمَعْرِفَةِ عِنْدَ تَجَلِّي اَنْوَارِ
 اَلذَّاتِ فِي مَرَايَا الْاَسْمَاءِ وَالصِّفَاتِ لِيَاخُذَ
 اَلشُّوقُ زَمَامَ الصَّبْرِ وَالْاِصْطِبَارِ عَنْ كَفِّكَ
 وَيَهْتَزِرُ رُوحَكَ مِنْ بَوَارِقِ الْاَنْوَارِ وَ
 تُجْذِبُكَ مِنْ الْوَطَنِ الْتُّرَابِيِّ اِلَى الْوَطَنِ
 الْاَصْلِيِّ الْاِلَهِيِّ فِي قُطْبِ الْمَعَانِي وَ
 تَصْعَدُكَ اِلَى مَقَامِ تَطْيِيرِ فِي الْهَوَاءِ
 كَمَا تَمْشِي عَلَى التُّرَابِ وَتَرَكُضَ عَلَى
 الْمَاءِ كَمَا تَرَكُضَ عَلَى الْاَرْضِ فَهَنِيءٌ اَلِي
 وَلَكَ وَلِمَنْ سَمَا اِلَى سَمَائِ الْعِرْفَانِ وَ
 صَبَائِ قَلْبِهِ بِمَا هَبَّ عَلَى رِيَاضِ سَرِّهِ
 صَبَائِ الْاَيْقَانِ مِنْ سَبَائِ الرَّحْمَنِ وَ
 اَلسَّلَامُ عَلَى مَنْ اِتَّبَعَ الْهُدَى

وادی طلب

بِإِشَارَتِ «لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا» مَسْرُورَ أُنْدِ وَ
كَمَرِ خِدْمَتِ دَرِ طَلَبِ بَغَايَتِ مُحْكَمِ
بَسْتِهْ أُنْدِ وَ دَرِ هَرِ آنِ أَزِ مَكَانِ غَفَلَتِ
بِإِمْكَانِ طَلَبِ سَفَرِ كُنْدِ هَيْچِ بَنْدِي ايشان
رَا مَنَعِ نَنْمَايِدِ وَ هَيْچِ پَنْدِي سَدِ نَكُنْدِ وَ
شَرَطِ اَسْتِ اَيْنِ عِبَادِ رَا كِهْ دِلِ رَا كِهْ مَنَبَعِ
خَزِينَةُ الْهَيْيَةِ اَسْتِ اَزِ هَرِ نَقْشِي پَاكِ كُنْدِ وَ
اَزِ تَقْلِيدِ كِهْ اَزِ اَثَرِ اَبَاءِ وَ اَجْدَادِ اَسْتِ
اِعْرَاضِ نَمَايِنْدِ وَ اَبْوَابِ دُوسْتِي وَ دُشْمَنِي
رَا بَا كُلِّ اَهْلِ اَرْضِ مَسْدُودِ كُنْدِ وَ طَالِبِ
دَرِ اَيْنِ سَفَرِ بِمَقَامِي رِسَدِ كِهْ هَمِيهِ
مُوجُودَاتِ رَا دَرِ طَلَبِ دُوسْتِ سَرِ گَشْتِهْ
بِيْنْدِ چِهْ يَعْقُوبَهَا بِيْنْدِ كِهْ دَرِ طَلَبِ يُوْسُفِ
اَوَارِهْ مَانِدِهْ اُنْدِ عَالَمِي حَبِيْبِ بِيْنْدِ كِهْ دَرِ
طَلَبِ مَحْبُوبِ دَوَانِ اُنْدِ وَ جَهَانِي عَاشِقِ

وَ بَعْدَ مَرَاتِبِ سِيرِ سَالِكَانَ رَا اَزِ مَسْكَنِ
خَاكِي بُوْطَنِ اِلْهِي هَفْتِ رُتْبِهْ مُعَيَّنِ
نَمُودِهْ اُنْدِ چِنَانِچِهْ بَعْضِي هَفْتِ وادی وَ
بَعْضِي هَفْتِ شَهْرِ ذِكْرِ كَرْدِهْ اُنْدِ وَ
گُفْتِهْ اُنْدِ كِهْ سَالِكِ تَا اَزِ نَفْسِ هِجْرَتِ
نَنْمَايِدِ وَ اَيْنِ اَسْفَارِ رَا طِي نَكُنْدِ بِبَحْرِ قُرْبِ
وَ وِصَالِ وَاِرِدِ نَشُودِ وَ اَزِ خَمَرِ بِيْمِثَالِ
نِچِشَدِ اَوَّلِ وادی طَلَبِ اَسْتِ مَرَكَبِ اَيْنِ
وادی صَبْرِ اَسْتِ اَوْ مُسَافِرِ دَرِ اَيْنِ سَفَرِ بِي
صَبْرِ بِجَايِ نَرِسَدِ وَ بِمَقْصُودِ وَاِصِلِ نَشُودِ
وَ بَايِدِ هَرِ گِزِ اَفْسُودِهْ نَكِرْدَدِ اِگَرِ صَدِ هِزَارِ
سَالِ سَعِي كُنْدِ وَ جَمَالِ دُوسْتِ نَبِيْنْدِ
پُژْمُرْدِهْ نَشُودِ زِيْرَا مُجَاهِدِيْنَ كَعْبِيهِ «فِيْنَا»

مُلاحِظِه كُنْد كِه دَر پِي مَعشوقِ رَوانِ وَ دَر
هَر آني آمري مُشاهِدِه كُنْد وَ دَر هَر ساعَتِي
بَر سِرِّي مُطَلَعِ گَرَدَد زيرا كِه دِلِ اَز هَر دو
جَهانِ بَر دَاشتِه وَ عَزمِ كَعبِه جَمانِ نَمودِه وَ
دَر هَر قَدَمِي اِعانتِ غِيبِي اورا شاملِ شَوَد
وَ جوشِ طَلَبِش زيادِه گَرَدَد طَلَبِ را بايَد اَز
مَجنونِ عِشَقِ اَندازِه گِرِفتِ حِكايتِ كُنْد
كِه روزي مَجنونِ را ديدَنَد خاكِ مِبيخت
وَ اَشگِ مِريختِ گُفتَنَد چِه مِكنِي گُفت
لِيلِي را مِجويَمِ گُفتَنَد واِي بَر تُولِيلِي اَز
روحِ پاكَ وَ تَوَازِ خاكِ طَلَبِ مِكنِي
گُفتِ هَمِه جَا دَر طَلَبِش مِكوشَمِ شايد
دَر جايِ بِجويَمِ بَلِي دَر تُرابِ رَبُّ اَلْاَرَبابِ
جُستَنِ اَگر چِه نَزِدِ عاقِلِ قَبِيحِ اَسْت لَكِنِ
بَر كَمالِ جِدِّ وَ طَلَبِ دَليلِ اَسْت «مَنْ

طَلَبِ شَيْأً وَ جَدَّ وَ جَدَّ» طَالِبِ صَادِقِ جُزْ
وَصالِ مَطْلُوبِ چيزِي نَجوِيَد وَ حَبيبِ را
جُز وَصالِ مَحَبُوبِ مَقْصُودِي نَباشَد وَ اِينِ
طَلَبِ طَالِبِ را حاصِلِ نَشُودِ مَگر بِنِشارِ
اَنچِه هَسْتِ يَعمِنِي اَنچِه دِيدِه وَ شَنيدِه وَ
فَهْميدِه هَمِه را بِنَفِي «لا» مَنفِي سازَد تا
بِشَهْرِستانِ جانِ كِه مَدِينَه «اِلا» اَسْت
وَاصلِ شَوَد هِمَّتِي بايَد تا دَر طَلَبِش
كوشيمِ وَ جَهْدِي بايَد تا اَز شَهْدِ وَصلِش
نوشيمِ اَگر اَز اِينِ جامِ نوشِ كُنيمِ عَالَمِي
فَراموشِ كُنيمِ وَ سَالِكِ دَر اِينِ سَفَرِ بَر هَر
خاكي جالِسِ شَوَد وَ دَر هَر بِلادِي ساكِنِ
گَرَدَد اَز هَر وَجِهِ اِي طَلَبِ جَمالِ دوستِ
كُنْد وَ دَر هَر ديارِ طَلَبِ يارِ نَمائِدِ با هَر
جَمعِي مُجْتَمَعِ شَوَد وَ با هَر سِرِي

همسری نماید که شاید در سری سر
محبوب بیند و یا از صورتی جمال
محبوب مشاهده کند

وادی عشق

و اگر در این سفر با عانت باری از یار
بینشان نشان یافت و بوی یوسف
گمگشته از بشیر احدیه شنید فوراً بوادی
عشق قدم گذارد و از نار عشق بگذارد در
این شهر آسمان جذب بلند شود و آفتاب
جهانتاب شوق طالع گردد و نار عشق
بر آفرورد و چون نار عشق بر آفروخت
خرمن عقل بکلی بسوخت در این وقت
سالک از خود و غیر خود بیخبر است نه
جهل و علم داند و نه شک و یقین نه صبح

هدایت شناسد و نه شام ضلالت از کفر و
ایمان هر دو در گریز و سم قاتلش دل پذیر
اینست که عطار گفته کفر کافر را و دین
دیندار را ذره دردت دل عطار را مرکب
این وادی درد است و اگر درد نباشد
هرگز این سفر تمام نشود و عاشق در این
رُتبه جز معشوق خیالی ندارد و جز
محبوب پناهی نجوید و در هر آن صد
جان رایگان در ره جانان دهد و در هر
قدمی هزار سر در پای دوست اندازد ای
برادر من تا بمصر عشق در نیای بیوسف
جمال دوست و اصل نشوی و تا چون
یعقوب از چشم ظاهری نگذری چشم
باطن نگشائی و تا بنار عشق نیفروزی بیار
شوق نیامیزی و عاشق را از هیچ چیز پروا

عِشْقِ نَفْسِ زَنِدِه قَبُولِ نَكُنْدَ باز موشِ مُرْدِه	نیست و از هیچ ضُرّی ضَرَر نِه از نار
شِكارِ عِشْقِ دَر هَر آنی عَالَمی بِسوزَد وَ دَر	سَرَدَش بِنی وَ از دَریا خُشكَش یابی نِشانِ
هَر دِيارِ كِه عَلمِ بَر اَفرازَد وِيرانِ سازَد دَر	عاشِقِ آن باشَد كِه سَرَدَش بِنی از دوزخ
مَمَلِكَتَش هَستی را وُجودِی نِه وَ دَر	نِشانِ عارفِ آن باشَد كِه خُشكَش بِنی از
سَلطَنَتَش عاقِلانِ را مَقَرّی نِه نَهنگِ عِشْقِ	دَریا عِشْقِ هَستی قَبُولِ نَكُنْدَ وَ زَنِدِگی
أَدیبِ عَقَلِ را بِبَلَعَدِ وَ لَبیبِ دَانِشِ بِشَكُرَد	نَخواهد حَیاتِ دَر مَماتِ بِنَدَ وَ عِزّتِ از
هَفْتِ دَریا بِیا شامَدِ وَ عَطَشِ قَلَبِشِ نِیفسُرَد	ذَلّتِ جَویدِ بِسیارِ هوشِ باید تا لایقِ جوشِ
وَ هَلْ مِنْ مَزیدِ گوید از خویشِ بیگانه شُود	عِشْقِ شُود وَ بِسیارِ سَرِ باید تا قابلِ كَمَنَدِ
وَ از هَر چِه دَر عَالَمِ اَسْتِ كِنارِه گِیرَد با دو	دوستِ گَرَدَد مُبارَكِ گَرَدنی كِه دَر
عَالَمِ عِشْقِ را بِیگانِگی اَندَر او هَفْتادِ وَ دو	كَمَنَدَش اُفتَد وَ فَر خَنَدِه سَری كِه دَر راهِ
دیوانِگی صَد هِزارِ مَظلومانِ دَر كَمَنَدَش	مُحَبَبَتَش بِخاکِ اُفتَد پَس ای دوستِ از
بَسِته وَ صَد هِزارِ عارفانِ بِتیرَش خَسِته هَر	نَفَسِ بیگانه شو تا بِیگانِه پی بَری وَ از
سُرخِی كِه دَر عَالَمِ بِنی از قَهَرَش دَانِ وَ هَر	خاکدانِ فانی بُوگذَر تا دَر اَشیانِ اِلهی
زَرَدی كِه دَر رُخسارِ بِنی از زَهَرَش شُمر	جای گِیری نیستی باید تا نارِ هَستی
جُز فَناءِ دَوائی نَبخَشَد وَ جُز دَر وادی عَدَم	بَر اَفروزی وَ مَقبولِ راهِ عِشْقِ شَوی نَكُنْدَ

قَدَمِ نَگَذارَد و لَکِن زَهَرَش دَر کَامِ عَاشِقِ
 اَز شَهِدِ خُوش تَر و فَنَاشِ دَر نَظَرِ طَالِبِ اَز
 صَد هِزار بَقا مَحَبوبِ تَر اَسْت پَس بَاید
 بِنارِ عِشَقِ حِجابِ هَایِ نَفَسِ شَیطانِی
 سُوختِه شُود تا رُوحِ بَرایِ اِدراکِ مَراتِبِ
 سَیِّدِ «لُولاکِ» لَطِیفِ و پَاکِیزِه گَرَدَد نَارِ
 عِشقی بَر فُروز و جُمَلِه هَسْتِیها بِسوزِ پَس
 قَدَمِ بَر دَر و اَندَر کُویِ عُشاقانِ گُذار

مملکت معرفت

و اَگر عَاشِقِ بَتائِیداتِ خالِقِ اَز مِناقِرِ
 شاهِینِ عِشَقِ بِسَلامَتِ بُوگَذارَد دَر
 مَمَلِکَتِ مَعْرِفَتِ و اَرِدِ شُود و اَز شَکِ
 بَیقِینِ آید و اَز ظُلْمَتِ ضِلالَتِ هَویِ بِنورِ
 هِدایَتِ تَقویِ راجِعِ گَرَدَد و چَشمِ
 بَصیرَتَش باز شُود و با حَبیبِ خُود بِراز
 مَشغولِ گَرَدَد دَر حَقِیقَتِ و نِیازِ بَگُشاید و
 اَبوابِ مَجازِ دَر بَنَدَد دَر اَینِ رُتَبِه قَضارا
 رِضا دَهد و جَنگِ را صُلحِ بَیند و دَر فِنا
 مَعانیِ بَقا دَر کِ نَمَاید و بِچَشمِ سَر و سِرِّ
 دَر اَفاقِ اِیجادِ و اَنفُسِ عِبادِ اَسرارِ مُعاد
 بَیند و حِکَمَتِ صَمَدانِی را بِقَلبِ رُوحانِی
 دَر مَظاهِرِ نائِمَتِناهِیِ اِلهِیِ سِیرِ فَرمَاید دَر
 بَحرِ قَطِرِه بَیند و دَر قَطِرِه اَسرارِ بَحرِ
 مُلاحِظِه کُنَد دِلِ هَر ذَرَّه ای کِه بِشِکافی
 اَفتابِیش دَر مِیانِ بَینی و سَالیکِ دَر اَینِ
 وادیِ دَر اَفزَینِشِ حَقِّ بَیَینِشِ مُطَلَقِ
 مَخالِفِ و مُغایِرِ نَبیند و دَر هَر اَن «ما تَری
 فِی خَلقِ اَلرَّحْمَنِ مِین تَفاؤتِ فاریجِ اَلْبَصَرِ
 هَل تَری مِین فُطورِ» گوید دَر ظُلْمِ عَدلِ

بیند و در عدل فضل مشاهده کند در
 جهل علمها مستور بیند و در علمها صد
 هزار حکمتها آشکار و هویدا ادراک
 نماید و قفس تن و هوئی بشکند و بنفس
 اهل بقا انس گیرد بند بان های معنوی
 صعود نماید و بسما معانی بشتابد در
 فُلك «سَنَرِيَهُمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَ فِي
 أَنْفُسِهِمْ» ساکن شود و بر بحر «حتی
 يَتَبَيَّنَ لَهُمْ إِنَّهُ الْحَقُّ» سائر گردد و اگر
 ظلمی بیند صبر نماید و اگر قهر بیند مهر
 آرد حکایت کنند عاشقی سالها در هجر
 معشوقش جان میبخت و در آتش فراقش
 میگذاخت از غلبه عشق صدرش از صبر
 خالی ماند و جسمش از روح بیزاری
 جست و زندگی در فراق را از نفاق
 میشمرد و از آفاق بغایت در احتراق بود
 چه روزها که از هجرش راحت نجسته و
 بسا شبها که از دردش نخفته از ضعف
 بدن چون آهی گشته و از درد دل چون
 وای شده بیک شربه وصلش هزار جان
 رایگان میداد و میسر نمیشد طبیبان از
 علاجش در ماندند و مؤانسان از انسش
 دوری جستند بلی مریض عشق را طیب
 چاره نداند مگر عنایت حبیب دستش
 گیرد باری عاقبت شجر رجاش ثمر یأس
 بخشید و نار امیدش بیفسرد تا آنکه شبی
 از جان بیزار شد و از خانه بازار رفت
 ناگاه او را عسسی تعاقب نمود او از پیش
 تازان و عسس از پی دوان تا آنکه عسسهها
 جمع شدند و از هر طرف راه فرار بر آن

بیقرار بستند و آن فقیر از دل مینالید و
 باطراف میدوید و با خود میگفت این
 عَسَسِ عِزْرَائِلِ مَنْ أَسْتِ كِه باین تعجیل
 دَر طَلَبِ مَنْ أَسْتِ وَ يَا شَدَّادِ بِلَادِ أَسْتِ
 كِه دَر كین عباد است آن خسته تیر عشق
 بپا دوان بود و بدل نالان تا بدیوار باغی
 رسید و بهزار زحمت و محنت بالای
 دیوار رفت دیواری بغایت بلند دید از جان
 گذشت و خود را در باغ انداخت دید
 معشوقش در دست چراغی دارد و
 تَفْحُصِ أَنْكُشْتَرِي مینماید که از او گم
 شده بود چون آن عاشق دل داده معشوق
 دل برده را دید آهی بر کشید و دست بدعا
 برداشت که ای خدا این عَسَسِ را عزت
 ده و دولت بخش و باقی دار که این
 عَسَسِ جِبْرَائِيلِ بود که دلیل این علیل
 گشت یا اسرافیل بود که حیات بخش این
 دلیل شد و آنچه گفت فی الحقیقه
 درست بود زیرا ملاحظه شد که این ظلم
 منکر عَسَسِ چقدر عدلها در سر داشت و
 چه رحمتها در پرده پنهان نموده بود بیک
 قهر تشنه صحرای عشق را بحر معشوق
 واصل نمود و ظلمت فراق را بنور وصال
 روشن فرمود بعیدی را بیستان قرب جای
 داد و علیلی را بطیب قلب راه نمود حال
 آن عاشق اگر آخر بین بود در اول بر عَسَسِ
 رحمت مینمود و دعاش میگفت و آن
 ظلم را عدل میدید چون از آخر محجوب
 بود در اول ناله آغاز نمود و بشکایت زبان
 گشود و لکن مسافران حدیقه عرفان

چون آخر را در اول بینند لهذا در جنگ
 صلح و در قهر آشتی ملاحظه کنند و این
 رتبه اهل این وادی است و اهل وادی های
 فوق این وادی اول و آخر را یک بینند بلکه
 نه اول بینند نه آخر لا اول و لا آخر بینند
 بلکه اهل مدینه بقا که در روضه خضرا
 ساکنند لا اول و لا آخر هم نبینند از اولها
 در گریزند و باخراها درستیز زیرا که عوالم
 اسماء را طی نموده اند و از عوالم صفات
 چون برق در گذشته اند چنانچه میفرماید
 «کمال التوحید نفي الصفات عنه» و در
 ظل ذات مسکن گرفته اند اینست که
 خواجه عبدل له قدس الله تعالى سره
 العزیز در این مقام نکته دقیقی و کلمه
 بلیغی در معنی «اهدنا الصراط
 المستقیم» فرموده اند و آن اینست که
 بنمای بماراه راست یعنی بمحبت ذات
 خود مشرف دار تا از التفات بخود و غیر
 تو آزاد گشته بتمامی گرفتار تو گردیم جز
 تو ندانیم جز تو نبینیم و جز تو نیندیشیم
 بلکه از این مقام هم بالا روند چنانچه
 میفرماید «المحبة حجاب بين المحب و
 المحبوب» بیش از این گفتن مرادستور
 نیست در این وقت صبح معرفت طالع
 شد و چراغ های سیر و سلوک خاموش
 گشت و هم موسی با همه نور و هنر شد از
 آن محجوب توبی پر مپراگر اهل راز و
 نیازی بپرهای همت اولیا پرواز کن تا
 اسرار دوست بینی و بانوار محبوب رسی
 اناللّه وانا الیه راجعون

مقام توحید

نماید همه آوازه‌ها از شه داند و جمیع
نعمات را از او شنود بر کرسی «قُلْ كُلٌّ مِنْ
عِنْدَ اللَّهِ» جالس شود و بر بساط «لَا حَوْلَ
وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ» راحت گیرد و در اشیاء
بنظر توحید مشاهده کند و اشراق تجلی
شمس الهی را از مشرق هویت بر همه
ممکنات یک سان بیند و انوار توحید را بر
جمیع موجودات موجود و ظاهر مشاهده
کند و معلوم آن جناب بوده که جمیع
اختلافات عوالم گون که در مراتب
شلوک سالک مشاهده میکنند از نظر
خود سالک است مثالی در این مقام ذکر
میشود تا این معنی تمام معلوم گردد
ملاحظه در شمس ظاهری فرمائید که بر
همه موجودات و ممکنات بیک اشراق

و سالک بعد از سیر وادی معرفت که آخر
مقام تحدید است باوّل مقام توحید
واصل شود و از کاس تجرید بنوشد و در
مظاهر تفرید سیر نماید در این مقام
حجاب کثرت بردرد و از عوالم شهوت
برپرد و در سمای وحدت عروج نماید
بگوش الهی بشنود و بچشم ربّانی اسرار
صنع صمدانی بیند بخلوت خانیه دوست
قدم گذارد و محرم شردق محبوب شود
و دست حق از جیب مطلق برآرد و اسرار
قدرت ظاهر نماید و صف و اسم و رسم از
خود نبیند و صف خود را در وصف حق
بیند و اسم حق را در اسم خود ملاحظه

تَجَلَّى مِينَماید وَ اِفَاضَهُ نَورِ بِأَمْرِ سُلْطَانِ
ظُهُورِ بَرِ هَمَّهُ أَشْيَاءِ مِيفَرِ مَآيِدِ وَ لِيَكُنْ دَرِ هَرِ
مُحَلِّ بِاِقْتِضَايِ اِسْتِعْدَادِ اَنِ مُحَلِّ ظَاهِرِ
مِيشُودِ وَ اَعْطَايِ فَيِضِ مِيكُنْدِ مِثْلِ اَيْنِ كِه
دَرِ مِرَاتِ بَقَرِ صِهَاءِ وَ هِيَا تَهَا جِلْوَه مِينَمَآيِدِ وَ
اَيْنِ بِوَاسِطَهٗ لَطَافَتِ خُودِ مِرَاتِ اَسْتِ وَ دَرِ
بَلُورِ نَارِ اِحْدَاثِ مِيكُنْدِ وَ دَرِ سَايِرِ اَشْيَا
هَمَانِ اَثَرِ تَجَلَّى ظَاهِرِ اَسْتِ نَهْ قُرْصِ وَ بَانَ
اَثَرِ هَرِ شَيْئِي رَا بِأَمْرِ مُؤَثِّرِ بِاِسْتِعْدَادِ اَوْ
تَرَبِيَّتِ مِيكُنْدِ چِنَانِ چِه مُشَاهِدَه مِيكُنِيدِ وَ
هَمِچِنِينِ اَلْوَانِ هَمِ بِاِقْتِضَايِ مُحَلِّ ظَاهِرِ
مِيشُودِ مِثْلِ اَيْنِ كِه دَرِ زُجَا جِهْ زَرْدِ تَجَلَّى
زَرْدِ وَ دَرِ سَفِيدِ تَجَلَّى سَفِيدِ وَ دَرِ سُرْخِ
تَجَلَّى سُرْخِ مُلَا حِظَه مِيشُودِ پَسِ اَيْنِ
اِخْتِلَافَاتِ اَزِ مُحَلِّ اَسْتِ نَهْ اَزِ اِشْرَاقِ

ضِيَاءِ وَ اَكْرَ مُحَلِّ مَانِعِ دَاشْتِه بَاشَدِ مِثْلِ
جِدَارِ وَ سَقْفِ اَنِ مُحَلِّ بِالْمَرَّةِ اَزِ تَجَلَّى
شَمْسِ مَحْرُومِ مَانِدِ وَ اَفْتَابِ بَرِ اَنِ نَتَابِدِ
اَيْنِسْتِ كِه بَعْضِي اَزِ نَفُوسِ ضَعِيفَه چُونِ
اَرَا ضِي مَعْرِفَتِ رَا بِجِدَارِ نَفْسِ وَ هَوِي وَ
حِجَابِ غَفَلَتِ وَ عَمِي حَايِلِ نَمُودَه اَنْدِ
لِهَذَا اَزِ اِشْرَاقِ شَمْسِ مَعَانِي وَ اَسْرَارِ
مَحْبُوبِ لَايْزَالِي مَحْحُوبِ مَانِدَه اَنْدِ وَ اَزِ
جَوَاهِرِ حِكْمَتِ دِينِ مُبِينِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
دُورِ مَانِدَه اَنْدِ وَ اَزِ حَرَمِ جَمَالِ مَحْرُومِ
شُدْنِدِ وَ اَزِ كَعْبَهٗ جَلَالِ مَهْجُورِ اَيْنِسْتِ
رُتْبَهٗ اَهْلِ زَمَانِ وَ اَكْرَ بُلْبُلِي اَزِ كِلِ نَفْسِ
بَرِ خِيَزْدِ وَ بَرِ شَاخْسَارِ كِلِ قَلْبِ جَايِ كِيرِدِ
وَ بِنِغَمَاتِ حِجَا زِي وَ آوَا زِهَايِ خُوشِ
عَرَا قِي اَسْرَارِ اِلَهِي ذِكْرِ نَمَايِدِ كِه حَرْفِي اَزِ

آن جمیع جسدهای مُرده را حیاتِ تازه
 جدید بخشید و روحِ قدسی بر عظام
 رمیمهٔ مُمکنات مَبْدول دارد هزار چنگال
 حسد و منقارِ بُغض بینی که قصدِ او
 نمایند و با تمامِ جدّ در هلاکَش کوشند
 بلی جُعَل را بویِ خوش ناخوش آید و
 مزکوم را رایحهٔ طیبِ ثَمَر ندهد اینست
 که برایِ ارشادِ عوامِ گفته‌اند دفعِ کُن از
 مغزو از بینی زُکام تا که ریحُ اللهُ در آید در
 مَشام باریِ اِختِلافِ مُحَلِّ واضح و
 مُبرهن شد و اَمّا نظریِ سالکِ وقتی در مُحَلِّ
 محدود است یعنی در زُجاجاتِ سیر
 مینماید اینست که زرد و سُرخ و سفید
 بیند باین جَهتِ اَست که جدالِ بینِ عباد
 برپا شده و عالم را غبار تیره از اَنفُسِ
 محدودِ فراگِ رفته و بعضی نظریِ اشراقِ
 ضوء دارند و برخی از خَمَرِ و حَدَت
 نوشیده‌اند جز شمس چیزی نبینند پس
 بسَببِ سیرِ این سه مقامِ مُختَلِفِ فهمِ
 سالکین و بیانِ ایشان مُختَلِفِ میشود
 اینست که اثرِ اِختِلافِ در عالمِ ظاهر
 شده و میشود زیرا که بعضی در رُتبهٔ
 توحید واقفند و از آن عالمِ سُخَن گویند و
 برخی در عوالمِ تحدید قائم‌اند و بعضی
 در مراتبِ نفس و برخی بِالْأَمْره
 مُحْتَجِب‌اند اینست که جُهَّالِ عَصْرِ که
 از پَرْتُو جَمالِ نَصیب نبرده‌اند ببعضی
 مَقالِ تَكَلُّمِ مینمایند و در هر عَصْرِ و زَمَان
 بر اهلِ لَجَّهٔ توحید وارد می‌آورند آنچه را
 که خود بآن لایق و سزاوارند «وَلَوْ يُؤَاخِذُ

اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا
 مِنْ دَعَاءِ بَابٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمَّيًّا»
 ای برادرِ من قلبِ لطیفِ بِمَنْزِلِهِ آئینه است
 آن را بِصِیْقَلِ حُبِّ وَانْقِطَاعِ از ماسویِ اللَّهِ
 پاک کُن تا آفتابِ حَقِیْقِی دَرِ آن جِلْوِه
 نَمَایِد وَ صُبْحِ اَزلی طَالِعِ شَوْد مَعْنی «لا
 یَسَعْنی اَرْضی وَ لا سَمَائی وَ لَکِنْ یَسَعْنی
 قَلْبِ عَبْدی الْمُؤْمِنِ» را اَشْکَارِ وَ هُویدا
 بِنی وَ جانِ دَرِ دَسْتِ گِیری وَ بَهْزَارِ
 حَسْرَتِ نِثَارِ یارِ تازِه نَمَائی وَ چوَن اَنوَارِ
 تَجَلّی سُلْطَانِ اَحَدِیّه بَرِ عَرشِ قَلْبِ وَ دِلِ
 جُلوسِ نَمودِ نورِ او دَرِ جَمِیعِ اَعْضَاوِ
 اَرکانِ ظاهِرِ میَشوَد اَن وَ قَتِ سِرِّ حَدِیْثِ
 مَشهورِ سَرِ اَز حِجَابِ دِیجورِ بَرِ اَرْدِ «لا
 زَالَ الْعَبْدُ یَتَقَرَّبُ اِلَیَّ بِالْاَنْوَابِ حَتّٰی اَحْبَبْتَهُ
 فَاِذَا اَحْبَبْتَهُ کُنْتُ سَمِعَهُ الَّذِی یَسْمَعُ
 بِه» اَلخِ زِیرا کِه صَاحِبِ بَیْتِ دَرِ بَیْتِ
 خُودِ تَجَلّی نَمودِه وَ اَرکانِ بَیْتِ هَمِه اَز نورِ
 او رُوشنِ وَ مُنَوَّرِ شُدِه وَ فِعْلِ وَ اَثَرِ نورِ اَز مُنیرِ
 اَسْت اِیْنَسْت کِه هَمِه بِه او حَرَکَتِ نَمَایِنْدِ
 وَ بَارادِه اَوْ قِیامِ کُننْدِ وَ اِیْنَسْت اَن
 چَشمِه اِی کِه مُقَرَّبِیْنِ اَز اَن مِینو شِنْدِ
 چِنا نِچِه مِیْفَر مَایِد «عَیْنًا یَشْرِبُ بِهَا
 اَلْمُقَرَّبُونَ» وَ دِیگَر اَنکِه مَبادا دَرِ اِیْنِ
 بَیاناتِ رَایِجِه حُلُولِ وَ یا تَنْزِلاتِ عَوالمِ
 حَقِ دَرِ مَراتبِ خَلقِ رُودِ وَ بَرِ اَن جِنا بِ
 شُبُهه شَوْد زِیرا کِه بَداتِه مُقَدَّسِ اَسْت اَز
 صُعودِ وَ نَزولِ وَ اَز دَخولِ وَ خُروجِ لَمْ یَزَلِ
 اَز صِفاتِ خَلقِ غَنِی بُوْدِه وَ خِواهد بُوْدِ وَ
 نَشناختِه او را اَحَدی وَ بِکُنُه او را نِیا فِته

نَفْسِي كُلُّ عُرْفَا دَرِ وَادِي مَعْرِفَتَش سَر
 گِردانِ وَ كُلُّ اُولِيَا دَرِ اِدْرَاكِ ذَاتَش حِيرَانِ
 مَنزَهْ اَسْتِ اَزِ اِدْرَاكِ هَرِ مُدْرِكِي وَ مُتَعَالِي
 اَسْتِ اَزِ عِرْفَانِ هَرِ عَارِفِي اَلْسَبِيلُ مَسْدُودِ وَ
 اَلطَّلَبُ مَرْدُودِ دَلِيلِهْ اَيَاتِهْ وَ وُجُودِهْ اِثْبَاتِهْ
 اَيْنَسْتِ كِهْ عَاشِقَانِ رُويِ جَانَانِ كُفْتِهْ اَنْدِ
 «يَا مَنْ دَلَّ عَلَيَا ذَاتِهْ بِذَاتِهْ وَ تَنْزَهَ عَنْ
 مُجَانِسَةِ مُخْلُوقَاتِهْ» عَدَمِ صِرْفِ كُجَا
 تِوَانَدِ دَرِ مَيْدَانِ قَدَمِ اَسْبِ دِوَانَدِ وَ سَايَهْ
 فَا نِي كُجَا بِخُورَشِيدِ بَاقِي رِسَدِ حَبِيبِ
 «لَوْلَا كَيْ»، «مَا عَرَفْنَاكَ» فَرْمُودِهْ وَ
 مَحْبُوبِ «اُوَادِنِي»، «مَا بَلَّغْنَاكَ» كُفْتِهْ
 بَلِي اَيْنِ ذِكْرَهَا كِهْ دَرِ مَرَاتِبِ عِرْفَانِ ذِكْرِ
 مِيشُودِ مَعْرِفَتِ تَجَلِّيَاتِ اَنْ شَمْسِ
 حَقِيقَتِ اَسْتِ كِهْ دَرِ مَرَايَا تَجَلِّي مِيْفَرْمَايَدِ
 وَ تَجَلِّي اَنْ نُورِ دَرِ قُلُوبِ هَسْتِ وَ لَكِنْ
 بِحُجَبَاتِ نَفْسَانِيَّهْ وَ شُؤُونَاتِ عَرَضِيَّهْ
 مَحْجُوبِ اَسْتِ چُونِ شَمْعِ زِيرِ فَا نُوسِ
 حَدِيدِ چُونِ فَا نُوسِ مُرْتَفِعِ شُدِ نُورِ شَمْعِ
 ظَاهِرِ گَرْدَدِ وَ هَمچُنِينِ چُونِ خَرَقِ
 حُجَبَاتِ اَفْكِيَّهْ اَزِ وَجَهْ قَلْبِ نَمَائِي اَنْوَارِ
 اَحَدِيَّهْ طَالِعِ شُودِ پَسِ مَعْلُومِ شُدِ كِهْ اَزِ
 بَرَايِ تَجَلِّيَاتِ هَمِ دُخُولِ وَ خُرُوجِ نِيَسْتِ
 تَا چِهْ رِسَدِ بَا نِ جُوهَرِ وُجُودِ وَ سِرِّ مَقْصُودِ
 اِي بَرَادَرِ مَنِ دَرِ اَيْنِ مَرَاتِبِ اَزِ رُويِ تَحْقِيقِ
 سِيرِ نَمَانَهْ اَزِ رُويِ تَقْلِيدِ وَ سَالِكِ رَا دُورِ
 بَاشِ كَلِمَاتِ مَنَعِ نَكُنْدِ وَ هِيْمَنَهْ اِشَارَتِ
 سَدِ نَنْمَايَدِ پَرْدِهْ چِهْ بَاشَدِ مِيَا نِ عَاشِقِ وَ
 مَعشُوقِ سَدِّ سِكَنْدَرِ نَهْ مَانِعِ اَسْتِ وَ نَهْ
 حَائِلِ اَسْرَارِ بَسِيَا رِ وَ اَغْيَا رِ بِيْشْمَا رِ سِرِّ

محبوب را دَفترها کِفایت نَکند و باین
ألواح اِتمام نیابد با این که حَرفی بیش
نیست و رمزی بیش نه «الْعِلْمُ نُقْطَةٌ كَثْرُهُ
الْجَاهِلُونَ» و از همین مقام اِختلافاتِ
عَوالمِ را هم مُلاحظه کُن اگر چه عَوالمِ
إلهی نامتناهی است و لکن بعضی چهار
رُتبه ذکر نموده اند عالمِ زَمان و آن
آن است که از برای او اَوَّل و آخِر باشد و
عالمِ دَهر یعنی اَوَّل داشته باشد و آخِرش
پدید نباشد و عالمِ سَرمَد که اَوَّلی
مُلاحظه نشود و آخِرش مَفهوم شود و
عالمِ اَزَل که نه اَوَّلی مُشاهده شود و نه
آخِری اگر چه در این بیانات اِختلاف
بسیار است اگر تَقصیل ذکر شود
کِسالت افزاید چنانچه بعضی عالمِ

سَرمَد را بی اِبتدا و اِنْتها کُفته اند و عالمِ
اَزَل را غِیبِ مَنیع لا یُدْرک ذکر نموده اند
و بعضی عَوالمِ لاهوت و جَبروت و
مَلَکوت و ناسوت کُفته اند سَفرهای
سَبیلِ عِشق را چهار شُمرده اند مِنْ اَلْخَلْقِ
إِلَى اَلْحَقِّ وَمِنْ اَلْحَقِّ إِلَى اَلْخَلْقِ وَمِنْ
اَلْخَلْقِ إِلَى اَلْخَلْقِ وَمِنْ اَلْحَقِّ إِلَى اَلْحَقِّ وَ
هَمچنین بسیار بیانات از عُرُفا و حُکمای
قَبل هَسْت که بَنده مُتَعَرِضِ نَشُدَم وَ
دوست نَدارَم که اذکار قَبل بسیار اِظهار
شود زیرا که اقوال غیر را ذکر نمودن دَلیل
است بر عُلومِ کَسبی نه بر مُوهَبَتِ إلهی وَ
لکن این قَدَر هم که ذکر شد بِواسطه
عَادَتِ ناس است وَتِ اَسَى بِأَصْحَابِ وَ
عَلَاوَه بر این دَرین رِساله این بیانات

نَكْنَجِدُ وَ عَدَمِ اِقْبَالِ بَدِكْرِ اقْوَالِ اِيشَانِ نَهْ
 اَزْ غُرُورِ اَسْتِ بَلْ بِوِاسِطَةِ ظُهْرٍ حِكْمَتِ وَ
 تَجَلِّيِ مُوَهِّبَتِ اَسْتِ گَرِ خِضْرِ دَرِ بَحْرِ
 كَشْتِي رَا شِكْسْتِ صَدِ دُرُسْتِي دَرِ
 شِكْسْتِ خِضْرِ هَسْتِ وَ اِلَّا اَيْنِ بَنْدِهْ خُودِ
 رَا دَرِ سَاخْتِ يِكِي اَزْ اَحْبَايِ خُدا مَعْدُومِ
 مِيْدَانَمِ وَ مَفْقُودِ مِيْشُمُرْمِ تا چِه رِسَدِ دَرِ
 بَسَاطِ اَوْلِيَا فَسُبْحَانَ رَبِّيْ اَلْاَعْلَى وَ اَزْ اَيْنِهَا
 گُذَشْتِهْ مَقْصُودِ ذِكْرِ مَرَاتِبِ سَالِكِيْنَ
 اَسْتِ نَهْ بَيَانِ اقْوَالِ عَارِفِيْنَ اَكْرَ چِه مِثَالِ
 مُخْتَصَرِي دَرِ اَوَّلِ وَ اَخِرِ عَالَمِ نِسْبِي وَ
 اِضَافِي زَدِهْ شُدِ مُجَدَّدِ مِثَالِي دِيْگَرِ ذِكْرِ
 مِيْشُودِ تا تَمَامِ مَعَانِي دَرِ قَمِيصِ مِثَالِي
 ظَاهِرِ شُودِ مَثَلًا اَنْ جِنَابِ دَرِ خُودِ
 مُلَا حِظِهْ فَرَمَايَنْدِ كِه نِسْبَتِ بِيْسَرِ خُودِ
 اَوَّلَنْدِ وَ نِسْبَتِ بِيْدَرِ خُودِ اَخِرِ وَ دَرِ ظَاهِرِ
 حِكَايَتِ اَزْ ظَاهِرِ قُدْرَتِ مِيْكُنِيْدِ دَرِ عَوَالِمِ
 صُنْعِ اِلْهِي وَ دَرِ بَاطِنِ بَرِ اَسْرَارِ بَاطِنِ كِه
 وَ دِيْعِيَّ اِلْهِيَّهْ اَسْتِ دَرِ شُمَا پَسِ صِدْقِ
 اَوَّلِيَّتِ وَ اَخِرِيَّتِ وَ ظَاهِرِيَّتِ وَ بَاطِنِيَّتِ
 بَايْنِ مَعْنَى كِه ذِكْرِ شُدِ بَرِ شُمَا مِيْكُنْدِ تا دَرِ
 اَيْنِ چِهَار رُتْبِهْ كِه بِشُمَا عِنَايَتِ شُدِ چِهَار
 رُتْبَهْ اِلْهِيَّهْ رَا اِدْرَاكِ فَرَمَائِيْدِ تا بُلْبُلِ قَلْبِ بَرِ
 جَمِيْعِ شَاخْسَارِهَايِ كُلِّ وُجُودِ اَزْ غِيْبِ وَ
 شُهُودِ نِدا كُنْدِ بَا نَهْ «هُوَ اَلْاَوَّلُ وَ اَلْاَخِرُ وَ
 اَلْظَاهِرُ وَ اَلْبَاطِنُ» وَ اَيْنِ ذِكْرِهَا دَرِ مَرَاتِبِ
 عَوَالِمِ نِسْبَتِ ذِكْرِ مِيْشُودِ وَ اِلَّا اَنْ رِجَالِي
 كِه بِقَدَمِي عَالَمِ نِسْبَتِ وَ تَقْيِيْدِ رَا طِي
 نَمُودِهْ اَنْدِ وَ بَرِ بَسَاطِ خُوشِ تَجْرِيْدِ سَاكِيْنَ
 شُدِهْ اَنْدِ وَ دَرِ عَالَمِهَايِ اِطْلَاقِ وَ اَمْرِ خِيْمِهْ

بَرِ افراخته‌اند جَمیعِ این نِسبت‌ها را بناری
 سوخته‌اند و هَمِهٔ این الفاظ را بنمی‌محو
 نموده‌اند و درِیمِ روحِ شِناوری مینمایند و
 در هَوایِ قُدسِ نور سیر میکنند دیگر
 الفاظ در این رُتبه کُجا وجود دارد تا اوّل یا
 آخر یا غیر اینها معلوم شود و مذکور آید در
 این مقام اوّل نفسِ آخر و آخر نفسِ اوّل
 است آتشی از عشقِ جانان بر فروز سر بسر
 فِکرو عبادت را بسوزای دوستِ مَن در
 خُود مُلاحظه فرما که اگر پدر نمیشدی و
 پسر ندیده بودی این الفاظ هم نشنیده
 بودی پس حال همه را فراموش کن تا در
 مُصطَبهٔ توحید نزد ادیبِ عشق بیاموزی و
 از «اِنّا» به «راجعون» رجعت کنی و از
 باطنِ مجازی بمقامِ حَقّی خُود واصل

گردی و درِ ظلِّ شَجَرهٔ دانش ساکن شوی
 ای عزیز نفس را فقیر نما تا در عَرِصهٔ بُلند
 غنا وارد شوی و جِسد را ذلیل کن تا از
 شَرِیعهِ عَزّت بیاشامی و بِجَمیعِ معانی
 اشعار که سُوال فرمودی برسی پس معلوم
 شد که این مراتب بَسْتِه بسیرِ سالک
 است و در هر مَدینهٔ عالمی بیند و در هر
 وادی بِچشمهٔ ای رَسد و در هر صَحرا
 نغمهٔ ای شِنود ولی شاه باز هَوایِ معنوی را
 شهنزاهای بدیعِ روحانی در دل است و
 مُرغِ عِراقی را آوازه‌های خوشِ حِجازی در
 سر و لکنِ مَسْتور بوده و مَسْتور خواهد
 بود گر بگویم عَقلها بر هم زند ورنویسم
 بس قَلَمها بِشکند و اَلسَّلامُ عَلی مَنْ قَطَعَ

هَذَا السَّفَرِ الْأَعْلَى وَاتَّبَعَ الْحَقُّ بَانْوَارِ
الْهُدَى

مدینه استغنا

وَ سَالِكِ بَعْدَ أَنْ قَطَعَ مَعَارِجَ ائِنَّ سَفَرِ بُلُنْدِ
أَعْلَى دَرِ مَدِينَةِ ائِنَّ سَفَرِ وَاوَرِدِ مِشْوَدِ وَ دَرِ ائِنَّ
وَادِي نَسَائِمِ ائِنَّ سَفَرِ ائِنَّ هِي رَا بِيِنْدِ كِه ائِنَّ
بِيَدَايِ رُوْحِ مِيُوَزْدِ وَ حِجَابِ هَايِ فَقْرَا
مِيَسُوَزْدِ وَ «يَوْمِ يَغْنِي ائِنَّ ائِنَّ كُلًّا مِنْ سَعَتِهِ» رَا
بِچَشْمِ ظَاهِرِ وَ بَاطِنِ دَرِ غَيْبِ وَ شِهَادَةِ
أَشْيَاءِ مُشَاهِدِهِ فَرَمَايِدِ ائِنَّ حُزْنَ بَسُرُورِ آيِدِ وَ
ائِنَّ غَمِ بَفَرَحِ رَا جَعِ شَوَدِ قَبْضِ وَ ائِنَّ قَبَاضِ رَا
بِبَسَطِ وَ ائِنَّ بَسَاطِ تَبْدِيلِ نَمَايِدِ مُسَافِرَانِ ائِنَّ
وَادِي ائِنَّ ائِنَّ دَرِ ظَاهِرِ بَرِ خَاكِ سَاكِنِ ائِنَّ ائِنَّ
دَرِ بَاطِنِ بَرِ رَفْرِفِ مَعَانِيِ جَالِسِ وَ ائِنَّ

نِعْمَتِ هَايِ بِيِ زَوَالِ مَعْنَوِيِ مَرَزُوقِ ائِنَّ وَ
ائِنَّ شَرَابِ هَايِ لَطِيْفِ رُوْحَانِيِ مَشْرُوبِ
زَبَانِ دَرِ تَفْصِيلِ ائِنَّ سِهِ وَادِيِ عَاجِزِ ائِنَّ
وَ بِيَانِ بَغَايَتِ قَاصِرِ قَلَمِ دَرِ ائِنَّ عَرَصِهِ قَدَمِ
نَكْذَارِدِ وَ مِدَادِ جُزِ سَوَادِ ثَمَرِ نِيَارِدِ بُلْبُلِ
قَلْبِ رَا دَرِ ائِنَّ مَقَامَاتِ نَوَاهَايِ دِيْغَرِ
ائِنَّ وَ ائِنَّ دِيْغَرِ كِه دِلِ ائِنَّ ائِنَّ بَجُوشِ وَ
رُوْحِ دَرِ خُرُوشِ وَ لَكِنِ ائِنَّ مُعْمَايِ مَعَانِيِ
رَا دِلِ بِيَدِلِ بَايِدِ كُفْتِ وَ سِيْنِهِ بَسِيْنِهِ بَايِدِ
سِيْپَرِدِ شَرْحِ حَالِ عَارِفَانِ دِلِ بِيَدِلِ تَوَانِدِ
كُفْتِ ائِنَّ نِهْ شِيُوَهُ قَاصِدِ وَ ائِنَّ نِهْ حَدِّ
مَكْتُوبِ ائِنَّ وَ ائِنَّ عَجْزًا عَنِ ائِنَّ
كَثِيْرَةَ بِنَطْقِيِ لَنْ تُحْصِيَا وَ لَوْ قُلْتُ قَلَّتِ
ائِنَّ رَفِيْقِ تَا بِحَدِيْقِهِ ائِنَّ مَعَانِيِ نَرَسِيِ ائِنَّ
خَمِرِ بَاقِيِ ائِنَّ وَادِيِ نَچَشِيِ وَ ائِنَّ چَشِيِ

أَزْ غَيْرِ چَشمِ پوشی وَ أَزْ بَادِئِهِ اسْتِغْنَا بِنُوشی

وَ أَزْ هَمِّهِ بُگَسَلی وَ بِهِ اُوپِیَوندی وَ جَانِ دَر

رَهْشِ بَازی وَ رَوَانِ رَایگانِ بَرَأَفْشَانی اَگر

چِه غِیری دَر این مَقامِ نِیست تا چَشم

پوشی « كَانِ اللّٰهِ وَ لَمْ یَكُنْ مَعَهُ مِنْ شَیْئٍ »

زیرا كِه سَالِکِ دَر این رُتَبِه جَمالِ دُوست

رَا دَر هَر شَیْءِ بَیند اَز نَارِ رُخسارِ یارِ بَیند وَ

دَر مَجازِ رَمزِ حَقِیقتِ مُلاحِظِه كُند وَ اَز

صِفاتِ سِرِّ هُوییتِ مُشاهِدِه نَماید زیرا

پَرده هارا بَاهی سُوختِه وَ حِجاب هارا

بِنِگاهی بَر داشتِه بَبَصَرِ حَدیدِ دَر صُنْعِ

جَدیدِ سِیرِ نَماید وَ بِقَلْبِ رَقِیقِ آثارِ دَقِّقِّ

اِدراکِ كُند وَ جَعَلْنَا اَلْیَوْمَ بَصَرِکَ حَدیداً

شاهِدِ مَقالِ وَ كافی اَحوالِ اَسْت

وادی حیرت

وَ سَالِکِ بَعْدِ اَز سِیرِ مَرَاتِبِ اسْتِغْنَا یِ

بَحْتِ دَر وادی حِیرتِ واصلِ میَشُود وَ دَر

بَحْرهایِ عَظَمَتِ غُوطِه میخُورَد وَ دَر هَر

آن بَر حِیرتِش می اَفزاید گاهی هِیكلِ غَنارا

نَفْسِ فِقرِ میبَیند وَ جُوهَرِ اسْتِغْنارا صِرفِ

عَجزِ گاهی مَحوِ جَمالِ ذِوِ اَلْجَلالِ

میَشُود وَ گاهی اَز وُجُودِ خُودِ بیزارِ این

صَرَصَرِ حِیرتِ چِه دَرختِ هایِ مَعانی را

كِه اَز پا اَنداختِ وَ چِه نُفوسِ هارا كِه اَز

نَفْسِ بَر اَنداختِ زیرا كِه این وادی سَالِکِ

را دَر اِنقِلابِ اُورَد وَ لیكِن این ظُهوراتِ دَر

نَظَرِ واصلِ بِسِیَارِ مَحبوبِ وَ مَرغُوبِ اَسْت

وَ دَر هَر آن عَالَمِ بَدِیعِی وَ خَلقِ جَدیدِی

مُشَاهِدِه كُنْد وَ حِيرَت بَر حِيرَت أَفزَايِد	مِنْمَائِد وَ گَاهَسْت كِه أَنچِه اِمَشَب
مَحْوِ صُنْعِ جَدِيدِ سُلْطَانِ أَحَدِيَّه شَوْد بَلِي	دِيدِه ايد دَه سال بَعْد دَر عَالَمِ زَمَان
اِي بَر اَدْر اَكْر دَر هَر خَلْقِي تَفَكْر نَمَائِم	بِحَسَبِ ظَاهِرِ بَعِينِه أَنچِه دَر خَوَاب
صَد هِزار حِكْمَتِ بِالِغِه بَيْنِم وَ صَد هِزار	دِيدِه ايد ميبينيد حال چَند حِكْمَتِ اَسْت
عُلُومِ بَدِيعِه بِياموزيم اَز جُمْلِه مَخْلُوقَات	كِه دَر اِين نُوم مَشْهُودِ اَسْت وَ غَيْرِ اَهْلِ اِين
نُومِ اَسْت مُلَا حِظِه كُن چَقْدَر اَسْرارِ دَر اَو	وادي بَر كَمَاهِي اِدْرَاكِ نِمِيكُنند اَوَّل
وَ دِيعِه گُذاسْتِه شُدِه اَسْت وَ چِه حِكْمَتِهَا	آنكِه اَن چِه عَالَمِ اَسْت كِه بِي چَشْمِ وَ
دَر اَو مَخْرُونِ گَشْتِه اَسْت وَ چِه عَوَالِمِ دَر	گوشِ وَ دَسْتِ وَ لِسَانِ حُكْمِ هَمِه اِينْهَا دَر
اَو مَسْتورِ مانِدِه مُلَا حِظِه فَرْمَائِدِ كِه شُما	اَو مَعْمُولِ مِيشُودِ وَ ثَانِي اَنكِه دَر عَالَمِ
دَر بِيْتِي مِیخوابيد وَ دَر هَايِ اَن بِيْتِ بَسْتِه	ظُهْورِ اَثْرِ خَوَابِ رَا اِمْرُوزِ مُشَاهِدِه مِيكُنِي وَ
اَسْت يَكِ مَرْتَبِه خُودِ رَا دَر شَهْرِ بَعِيدِي	لِيكِنِ اِين سِيرِ رَا دَر عَالَمِ نُومِ دَر دَه سال
مُشَاهِدِه مِيكُنيد بِي حَرَكْتِ رِجْلِ وَ تَعَبِ	قَبْلِ دِيدِهءِ حالِ تَفَكْرِ نَمَا فَرَقِ اِينِ دُو عَالَمِ
جَسَدِ بَانَ شَهْرِ داخِلِ مِيشُويدِ وَ بِي	وَ اَسْرارِ مُودِعَهءِ اَن رَا تا بَتَأَيِيدَاتِ وَ
زَحْمَتِ چَشْمِ مُشَاهِدِه مِيكُنيد وَ بِي	مُكاشِفَاتِ سُبْحَانِي فَايِزِ شُويِ وَ پِي بِي عَالَمِ
مِحْنَتِ گوشِ مِيشِنُويدِ وَ بِي لِسَانِ تَكَلُّمِ	قُدْسِ بَرِيِ وَ اِينِ آيَاتِ رَا حَضْرَتِ بَارِيِ دَر

خَلْقِ كُذِّبَتْهُ تَا مُحَقِّقِينَ اِنْكَارِ اَسْرَارِ مُعَادِ
 نَكُنْدَ وَ بَانِجِهَ وَعَدِه دَادِه شُدِه اَنْد سَهْل
 نَشْمُرْنَد مِثْلِ اَيْنِ كِه بَعْضِي تَمَسُكِ بِعَقْلِ
 جُسْتِه وَ اَنْجِه بِعَقْلِ نِيَايْدِ اِنْكَارِ نَمَايْنَد وَ
 حَالِ اَنْ كِه هَر كِزْ عُقُولِ ضَعِيْفِه هَمِيْن
 مَرَاتِبِ مَذْكُورِه رَا اِدْرَاكِ نَكُنْدَ مَكْرَ عَقْلِ
 كَلِّي رِبَّانِي عَقْلِ جُزْئِي كِي تَوَاْنَد كِشْتِ بَرِ
 قُرْءَانِ مُحِيْطِ عَنكَبُوتِي كِي تَوَاْنَد كَرْدِ
 سِيْمُرْغِي شِكَا رُو اَيْنِ عَوَالِمِ كُلِّ دَرُوَادِي
 حِيْرَتِ دَسْتِ دَهْدِ وَ مُشَاهِدِه گَرْدَدِ وَ
 سَالِكِ دَرِ هَر اَنْ زِيَادَتِي طَلَبِ نَمَايْدِ وَ
 كَسِيْلِ نَشُوْدِ اَيْنَسْتِ كِه سِيْدِ اَوَّلِيْنِ وَ
 اَخِيْرِيْنِ دَرِ مَرَاتِبِ فِكْرَتِ وَ اِظْهَارِ حِيْرَتِ
 «رَبِّ زِدْنِي فَيْكَ تَحِيْرًا» فَرْمُودِه وَ
 هَمِچْنِيْنِ تَفَكُّرِ دَرِ تَمَامِيَّتِ خَلْقِ اِنْسَانِ

كُنْ كِه اَيْنِ هَمِه عَوَالِمِ وَ اَيْنِ هَمِه مَرَاتِبِ
 دَر اَوْ مُنْطَوِي وَ مَسْتُوْر شُدِه اَتْحَسَبِ اِنْكَ
 جُرْمِ صَغِيْرٍ وَ فَيْكَ اَنْطَوِي اَلْعَالَمِ اَلْاَكْبَرِ
 پَس جَهْدِي بَايْدِ كِه رُتْبَهٗ حِيَوَانِي مَعْدُومِ
 كُنِيْمِ تَا مَعْنِي اِنْسَانِي ظَاْهَرِ شُوْدِ هَمِچْنِيْنِ
 لُقْمَانِ كِه اَز چَشْمِهٗ حِكْمَتِ نُوْشِيْدِه وَ اَز
 بَحْرِ رَحْمَتِ چَشِيْدِه بِيَسْرَشِ نَاتَانِ
 بَجَهْتِ اِثْبَاتِ مَقَامَاتِ حَشْرِ وَ مُوْتِ
 هَمِيْنِ خَوَابِ رَا دَلِيْلِ اَوْرُدِه وَ مَثَلِ زَدِه
 دَرِيْنِ مَقَامِ ذِكْرِ مِيْنَمَائِيْمِ تَا ذِكْرِي اَز اَنْ
 جَوَانِ مَصْطَبِهٗ تُوحِيْدِ وَ پِيْرِ مَرَاتِبِ تَعْلِيْمِ وَ
 تَجْرِيْدِ اَز اَيْنِ بِنْدَهٗ فَانِي بَاقِي بِمَاْنَدِ فَرْمُودِ
 اِي پَسْرَا گَر قَاْدِرِ بَاشِي كِه نَخَوَابِي پَسِ
 قَاْدِرِي بَر اَنْكِه نَمِيْرِي وَ اَكْرَبِتَوَانِي بَعْدِ اَز
 خَوَابِ بِيْدَارِ نَشُوِي مِيْتَوَانِي كِه بَعْدِ اَز

مَرگ مَحشور نَگِردی ای دوست دِل کِه
 مُحَلِّ اَسرارِ باقیه اَسْت مُحَلِّ افکارِ فانیه
 مَکُن وَ سَرمایه عُمَرِ گِران مایه را بِاشتِغالِ
 دُنیايِ فانیه از دَسْت مَدِه از عَالَمِ قُدسی
 بِتُرَابِ دِل مَبَنَد وَ اَهْلِ بَساطِ اُنسی وَ طَنِ
 خاکی مَپَسَنَد باری ذِکْرِ این مَراتبِ را
 اِنتهائی نَه وَ این بَنده را از صَدَمِه اَهْلِ رُوزِ
 گار احوالی نَه این سُخَن ناقِصِ بماند وَ
 بیقرارِ دِل نَدارَم بیدَلَم مَعذورِ دارِ قَلَمِ نالِه
 میکُند وَ مِدادِ میگرید وَ جِیحونِ دِل خون
 مُوج میزند «لَنْ يُصِيبَنَا اِلَّا مَا كَتَبَ اللهُ لَنَا»
 وَ اَلسَّلَامُ عَلٰی مَنْ اَتَّبَعَ اَلهُدٰی

وادی فقر حقیقی و فنای اصلی

وَ سَالِک بَعْدَ اَز اِرْتِقایِ بِمَراتبِ بُلندِ
 حیرتِ بُوادی فِقرِ حَقِیقِی وَ فَنایِ اَصْلِی
 وارِد شُود وَ این رُتِبِه مَقامِ فَنایِ از نَفَسِ وَ
 بَقایِ بِاللَّهِ اَسْت وَ فِقرِ از خُود وَ غَنایِ
 بِمَقصُودِ اَسْت وَ دَر این مَقامِ کِه ذِکْرِ فِقرِ
 میشُود یَعنی فِقیَرِ اَسْت از اَنچِه دَر عَالَمِ
 خَلقِ اَسْت وَ غَنی اَسْت بِاَنچِه دَر عَوالمِ
 حَق اَسْت زِیرا کِه عاشِقِ صَادِقِ وَ حَبیبِ
 مُوافِقِ چُون بِلِقایِ مَحبوبِ وَ مَعشوقِ
 رَسیدِ از پِرتُو جِمالِ مَحبوبِ وَ آتِشِ قَلبِ
 حَبیبِ ناری مُشتَعِلِ شُود وَ جَمیعِ
 سَرادِقاتِ وَ حُجُباتِ را بِسوزاند بَلکِه

آنچه با او است حتی مغز و پوست مُحترق
گردد و جُز دوست چیزی نماند چون
تَجَلّی کرد اوصافِ قدیم پس بسوزد
وصفِ حادث را گلیم و در این مقام
واصل مُقدّس است از آنچه مُتعلّق
بِدُنیاست پس اگر در نزدِ واصلین بحر
وصال از آشیای محدوده که مُتعلّق بعالم
فانی است یافت نشود چه از اموال
ظاهریه باشد و چه از تفکراتِ نفسیه
بأسی نیست زیرا که آنچه نزدِ خلق است
محدود است بِحدودِ ایشان و آنچه نزدِ
حق است مُقدّس از آن این بیان را بسیار
فکر باید تا پایان آشکار شود «إِنَّ الْأَبْرَارَ
يَشْرِبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَتْ مِزَاجُهَا كَافُورًا»
اگر معنی کافور معلوم شود مقصود

حقیقی معلوم گردد این مقام از فقر است
که میفرماید «الْفَقْرُ فَخْرِي» و از برای فقر
باطنی و ظاهری مراتبها و معنیها است که
ذکر آن را مُناسبِ این مقام ندیدم لهذا
بِعهدۀ وقتی گذاشتم تا خدا چه خواهد و
قضا چه امضا نماید و این مقام است که
کثراتِ کُلّ شیء در سالک هالک شود و
طلعتِ وجه از مشرق بقا سر از غطا بیرون
آورد و معنی «كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ»
مشهود گردد ای حَبیبِ مَنْ نَعْمَاتِ رُوحِ
رَابِحَانِ وَ دِلِّ غُوشِ كُنْ وَ چُونِ بَصَرِ
حِفْظِشِ نَمَا كِهْ هَمِيشَهْ اَيَّامِ مَعَارِفِ اِلَهِي
بِمَثَابِهْ اَبْرِ نَيْسَانِي بَرِ اَرَاضِي قُلُوبِ اِنْسَانِي
جَارِي نَيْسْتِ اَكْرَ چِهْ فَيْضِ فَيَّاضِ رَا
تَعْطِيلِي وَ تَعْوِيقِي نَهْ وَ لَكِنْ هَر زَمَانِ وَ

عَصْرًا رِزْقِي مَعْلُومٌ وَ نِعْمَتِي مُقَدَّرٌ أَسْتُ وَ
بِقَدْرٍ وَ أُنْدَاذِهِ إِفَاضِهِ مِيشُودُ «وَ إِنْ مِنْ شَيْئٍ
إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَ مَا نَزَّلَهُ إِلَّا بِقَدْرِ مَعْلُومٍ»
سَحَابِ رَحْمَتِ جَانَانِ جُزْ بَرِ رِیَاضِ جَانِ
نَبَارِدِ وَ دَرِ غَیْرِ بَهَارَانِ اِیْنِ كَرَمِ نَفَرِ مَآیِدِ
فُصُولِ دِیْكَرَرَا اَزِ اِیْنِ فَضْلِ اَكْبَرِ نَصِیْبِی
نِیْسْتِ وَ اَرَاضِیِ جَرَزِهِ رَا اَزِ اِیْنِ كَرَمِ
قِسْمَتِی نَهْ اِیْ بَرَادِرِ هَرِ بَحْرِ لُؤْلُؤِ نَدَارِدِ وَ
هَرِ شَاخِی كُغْلِ نِیَارِدِ وَ بُلْبُلِ بَرِ اَنْ نَسْرَایِدِ
پَسِ تَا بُلْبُلِ بُوْسْتَانِ مَعْنَوِیِ بِكُلِیْسْتَانِ اِلَهٰی
بَازِ نَكْشْتِ وَ اَنْوَارِ صُبْحِ مَعَانِیِ بِشَمْسِ
حَقِیْقِی رَا جَعِ نَشُدِ سَعٰی كُنِیْدِ كِهْ شَایِدِ دَرِ
اِیْنِ كُغْلِخَنِ فَا نِیْ بُوئِیْ اَزِ كُغْلِشَنِ بَا قِی
بِشْنَوِیْدِ وَ دَرِ ظِلِّ اَهْلِ اِیْنِ مَدِیْنَهٗ جَاوِیْدِ
بِمَا نِیْدِ وَ چُونِ بَا یِنِ رُتْبَهٗ بُلْنَدِ اَعْلٰی رَسِیْدِی

وَ بَا یِنِ دَرَجَهٗ عُظْمٰی فَا یَزِ شُدِی یَا رِ بِیْنِی وَ
اَغِیَارِ فَرَا مَوْشِ كُنِیْ یَا رِ بِیْپَرْدِهٗ اَزِ دَرِ وَ دِیْوَارِ
دَرِ تَجَلِّیِ اَسْتِ یَا اَوْلٰی اَلْاَبْصَارِ اَزِ قَطْرِهٗ
جَانِ كُذْشْتِی وَ بِبَحْرِ جَانَانِ وَا صِلِ شُدِی
اِیْنِسْتِ مَقْصُودِی كِهْ طَلَبِ فَرَمُودِی اِنْشَا
اَللّٰهُ بِاَنْ فَا یَزِ شَوِیْ دَرِ اِیْنِ مَدِیْنَهٗ حُجَبَاتِ
نُورِ هَمِ خَرَقِ مِیْشُودِ وَ زَا ئِلِ مِیْكَرْدَدِ «لَا
لِجَمَالِهِ حِجَابِ سَوٰی اَلنُّوْرِ وَ لَا لِوَجْهِهِ
نِقَابِ اِلَّا اَلظُّهُورُ» اِیْ عَجَبِ كِهْ یَا رِ چُونِ
شَمْسِ اَشْكَارِ وَ اَغِیَارِ دَرِ طَلَبِ زَخَارُفِ وَ
دِیْنَارِ بَلِیْ اَزِ شِدَّتِ ظُهْرِ پَنَهَانَ مَانِدِهٗ وَ اَزِ
كَثْرَتِ بُرُوزِ مَخْفٰی كُشْتِهٗ حَقِ عِیَانِ چُونِ
مِهْرِ رَخْشَانِ اَمْدِهٗ حِیْفِ كَنْدَرِ شَهْرِ كُورَانِ
اَمْدِهٗ دَرِ اِیْنِ وَا دِیِ سَالِكِ مَرَاتِبِ وَ حَدَّتِ
وُجُودِ وَ شُهُودِ رَا طِیْ نَمَا یِدِ وَ بِوَحْدَتِی كِهْ

مُقَدَّسَ از این دو مقام است واصل گردد	ظاهر گردد و این اسفار که آن را در عالم
احوال پی باین مقال برد نه بیان و جدال و	زمان انتهائی پدید نیست سالک منقطع را
هر گس درین محفل منزل گزیده و یا از	اگر اعانت غیبی برسد و ولی امر مدد
این ریاض نسیمی یافته میداند چه عرض	فرماید این هفت رتبه را در هفت قدم طی
میشود و سالک باید در جمیع این اسفار	نماید بلکه در هفت نفس بلکه در یک
بقدر شعری از شریعت که فی الحقیقه سر	نفس اذا شاء الله و اراد و ذلک من فضله
طریقت و ثمره شجره حقیقت است	علی من یشاء طایران هوای توحید و
انحراف نورزد و در همه مراتب بذیل	واصلان لجه تجرید این مقام را که مقام
اطاعت او امر متشبث باشد و بحبل	بقاء بالله است در این مدینه منتهی رتبه
اعراض از مناهی متمسک تا از کأس	عارفان و منتهی وطن عاشقان شمرده اند
شریعت مرزوق شود و بر اسرار حقیقت	و نزد این فانی بحر معنی این مقام اول
واقف گردد و هر چه از بیانات این بنده	شهر بند دل است یعنی اول ورود انسان
مفهوم نشود و تزلزلی احداث کند باید	است بمدینه قلب و قلب را چهار رتبه
مجدد سؤال شود تا شبهه نماند و مقصود	مقرر است اگر اهلش یافت شد مذکور
چون طلعت محبوب از مقام محمود	آید چون قلم در وصف این حالت رسید

هَم قَلَم بِشِكَسْت وَ هَم كَاغذ دَرِيد وَ
 اَلْسَلَامُ
 مؤخره ای حَبیبِ مَن این غزالِ صَحْرایِ
 اَحَدِیَّه را کلابی چَند دَر پی وَ این بُلْبُلِ
 بُستانِ صَمَدِیَّه را مَنقاری چَند دَر تَعاقُب وَ
 این طایرِ هَوایِ اِلَهِی را غُرَابِ کین دَر
 کَمین وَ این صیدِ بَرِّ عَشقِ را صیِّادِ حَسَدِ
 دَر عَقَبِ ای شِیخِ هَمَتِ را زُجاجِ کُنِ کِه
 شاید این سِراجِ را از بادِهایِ مُخالِفِ
 حِفظِ نَمایدِ اَگر چِه این سِراجِ را اُمیدِ
 چِنان اَست کِه دَر زُجاجِ اِلَهِی مُشْتَعِلِ
 گَرَدَد وَ دَر مُشکُوهِ مَعنوی بَر اَفروزد زِیرا
 گَرَدنی کِه بِعَشقِ اِلَهِی بُلند شد اَلبَتَه
 بِشَمشیرِ اُفتد وَ سَری کِه بِحُبِّ بَر اَفراخت
 اَلبَتَه بِبادِ رُودِ وَ قَلبی کِه بِذِکرِ مَحبوبِ
 پیوست اَلبَتَه پُر خونِ گَرَدَد فَنَعَمَ مَا قَالُ
 وَ عَشْ خَالِیاً فَالْحُبُّ رَا حَتّاً عَنَا فَاوَلَهُ سُقْمٍ وَ
 اَخرِ هُو قَتْلِ وَ اَلْسَلَامُ عَلی مَن اِتَّبَعَ اَلْهُدٰی
 آنچِه از بَدایِعِ فِکَرِ دَر مَعنی طَیرِ مَعروفِ
 کِه بِفارسی گُنَجِشکِ مینامند ذِکَرِ
 فَرمودند مَعلوم وَ مُحَقَّقِ شُدِ گویا بَر اَسرارِ
 مَعانی واقِفِ شُدِه اَند وَ لَکِن هَر حَرفی را
 دَر هَر عَالَمی بِاِقْتِضایِ اَن مَقصودِ مُقَرَّرِ
 اَست بَلی سَالِکینِ از هَر اِسمی رَمزی وَ اَز
 هَر حَرفی سِرِّی اِدراکِ مینمایند وَ این
 حُرُوفاتِ دَر مَقامی اِشاره بِتَقَدیسِ اَست
 کَ اَی کَفَّ نَفْسِکَ عَمَّا یَشْتَهیهُ هُو اَکَ
 ثُمَّ اَقْبِلْ اِلٰی مُوَلِّکَ نَنْزَهْ نَفْسِکَ عَمَّا
 سَوِّئَه لِتَفْدی بِرُوحِکَ فِی هَوِّئَه جِ جَانِبِ
 جِنا بِ اَلْحَقِّ اِنْ بَقِی فِیکَ مِنْ صِفاتِ

أَلْخَلْقُ شَءٌ أَشْكُرُ رَبِّيكَ فِي أَرْضِهِ لِيَشْكُرَكَ
فِي سَمَائِهِ وَإِنْ كَانَتْ السَّمَاءُ فِي عَالَمِ
الْأَحَدِيَّةِ نَفْسِ أَرْضِهِ كَى كَفَّرَ عَنْكَ
الْحُجَبَاتِ الْمَحْدُودَةِ لِتَعْرِفَ مَا لَا عَرَفْتَهُ
مِنْ الْمَقَامَاتِ الْقُدْسِيَّةِ وَإِنْكَ لَوْ تَسْمَعُ
نَعْمَاتُ هَذِهِ الطَّيْرِ الْفَانِيَّةِ لِتَطْلُبَ مِنْ
الْكُؤُسِ الْبَاقِيَّةِ الدَّائِمَةِ وَتَتْرَكَ الْكُؤُبِ
الْفَانِيَّةِ الزَّائِلَةَ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنْ اتَّبَعَ
الْهُدَى